

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Geografska transformacija ruralnih naselja

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

5

5. Status nastavnog predmeta:

☒ Obavezni ☐ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

2

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija / Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alma Kadušić, docent

13. E-mail nastavnika:

alma.kadusic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- identificirati, analizirati i klasificirati različite tipove seoskih naselja i područja;
- identificirati i interpretirati faktore koji su doveli do stvaranja različitih kategorija ruralnih područja u različitim dijelovima svijeta;
- uočiti, analizirati i interpretirati osnovne faktore koji uzrokuju transformacije u ruralnim područjima te posljedice istih;
- kritički posmatrati, tumačiti i diskutirati savremene socio-ekonomske procese koji uzrokuju transformacije u ruralnim područjima te dovode do fizionomskih, funkcionalnih i socijalnih promjena u istim;
- utvrditi značaj stanovništva kao faktora geografskih promjena u ruralnim područjima;
- utvrditi i analizirati uzročno-posljedične veze i odnose koji postoje između seoskih i gradskih sredina;
- odrediti mjesto i značaj ruralnih područja za održivi razvoj i društveno-ekonomski napredak;

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- identificirati, razlikovati, analizirati i upoređivati različite socio-ekonomske procese na lokalnom i globalnom nivou (urbanizacija, suburbanizacija, industrijalizacija, deruralizacija, deagrarizacija itd.);
- uočiti razlike u stepenu i dinamici socio-ekonomskih procesa u različitim dijelovima svijeta te ustanoviti faktore koji su usloveli te razlike;
- izdvojiti i upoređivati kategorije ruralnih područja u različitim dijelovima svijeta te utvrditi faktore koji su doveli do različitog stepena ruralne razvijenosti u svijetu;
- ustanoviti i interpretirati transformacije tj. geografske promjene koje u ruralnim prostorima nastaju kao posljedica djelovanja stanovništva, gradova te organizacije različitih ljudskih djelatnosti u prostoru;
- utvrditi značaj ruralnih prostora za društveno-ekonomski razvoj određenog područja;

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Pojam i podjela ruralnih prostora; oblici seoskih naselja i oblici seoske naseljenosti u svijetu; 2. Kriteriji izdvajanja ruralnih prostora (pravno-administrativni kriteriji, prostorno-geografski iskorištavanje površine, demografsko-socijalni, ekonomsko-socijalni kriteriji); 3. Socio-ekonomski procesi: industrijalizacija, urbanizacija, suburbanizacija, deruralizacija i deagrarizacija; 4. Uticaj savremenih socio-ekonomskih procesa na transformaciju seoskih naselja; 5. Odnosi grada i agrarnog područja; 6. Modeli u odnosima grada i agrarnog područja; 7. Pozitivni efekti djelovanja grada na ruralni prostor; 8. Negativni efekti djelovanja grada na ruralni prostor; 9. Stanovništvo i ruralni razvoj; 10. Migracije stanovništva i njihov značaj za odnos gradskih i seoskih područja; 11. Stalne migracije stanovništva; preseljavanje stanovništva iz ruralnih u gradska područja - uzroci i posljedice; 12. Kretanje stanovništva iz gradskih u ruralna područja - uzroci i posljedice; 13. Dnevne migracije stanovništva između gradskih i seoskih područja - uzroci i posljedice; 14. Sadržaj ruralnog okoliša; 15. Održivi ruralni razvoj; strategija i politika ruralnog razvoja u svijetu; geokološki problemi ruralnih prostora;

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Praktične vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.) Za prisustvo na predavanjima u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

U osmoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja iz posljednjeg dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi i drugi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Sve testove polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se na vježbama prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 20 bodova.

Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na četiri izvučena pitanja iz programa nastavnog predmeta obrađenog na predavanjima. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva četiri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-20	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-20	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Losch, B., Freguin-Gresh, S., White, E. (2011). Rural Transformation and Late Developing Countries in a Globalizing World: A Comparative Analysis of Rural Change. Final Report of the RuralStruc Program, Revised Version. Washington DC: World Bank.
2. Woods, M. (2005). Rural Geography. Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring. Aberystwyth: University of Wales.
3. Heller, W., Felgentreff, C., Waltraud, L. (2003). The socio-economic transformation of rural areas in Russia and Moldova. Praxis, kultur und sozialgeographie 28. Potsdam: Institut für Geographie der Universität Potsdam.
4. Rural Development Report 2016: Fostering inclusive rural transformation. Rome: International Fund for Agricultural Development (IFAD).

22. Internet web reference:

Ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini: mit i realnost, Nacionalni izvještaj o humanom razvoju za 2013. godinu. Sarajevo: UNDP. <http://www.ba.undp.org/>
 World Urbanization Prospects. <http://esa.un.org/unpd/wup/>
 The European Network for Rural Development (ENRD). http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/en/home-page_en.html
 European Council for the Village and Small Town (ECOVAST). <http://www.ecovast.org/english/index%20.htm>
 International Fund for Agricultural Development (IFAD). <https://www.ifad.org>

23. U primjeni od akademske godine:

2018/2019.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

03.09.2018